

KAMPANIA SPOŁECZNA

STOP PRZEMOCY

Projekt „PRZEŁAMAĆ NIEMOC”

współfinansowany ze środków
Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

Informator o instytucjach świadczących pomoc ofiaram przemocy w rodzinie i sprawcom z terenu powiatu oławskiego

**Pomaluj
Mi Świat**

Punkt interwencji kryzysowej

Materiały przygotowane i opracowane przez Fundację
„Pomaluj mi świat” – Punkt Interwencji Kryzysowej w Oławie

Projekt „Przełamać niemoc” realizowany jest przez
Powiat Oławski /
Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Oławie

Oława, 2016

Projekt „PRZEŁAMAĆ NIEMOC” zrealizowany w ramach Programu Osłonowego
„Wspieranie Jednostek Samorządu Terytorialnego w tworzeniu systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie”,
Priorytet II – Zwiększenie jakości i dostępności usług świadczonych na rzecz osób zagrożonych i
doznających przemocy w rodzinie.

Realizator projektu: Powiat Oławski/Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Oławie, ul. 3 Maja 1, 55-200 Oława

Spis treści

1. Wstęp - 3str.
2. Definicja przemocy w rodzinie - 4str.
  - 2.1. Rodzaje przemocy
  - 2.2. Skutki przemocy
3. Polskie prawo o przemocy w rodzinie - 7str.
  - 3.1. Procedura Niebieskiej Karty
  - 3.2. Powinności służb i instytucji
w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie
4. Jak postępować wobec przemocy - 13str.
5. Spis instytucji pomocowych - 14str.
6. Zakończenie - 19str.

1. Wstęp

Od kilku lat możemy obserwować zmiany w podejściu do trudnego tematu, jakim jest przemoc w rodzinie. Nowe narzędzia oddziaływania, procedury, prawo skuteczniej bronią ofiary, a przestępców skuteczniej ścigają. Wśród narzędzi instytucjonalnych znajdują się Zespoły Interdyscyplinarne, procedura „Niebieskiej Karty”, Punkty i Ośrodki Interwencji Kryzysowej.

W wielu środowiskach przemoc w rodzinie jest jednak nadal traktowana jako temat wstydlivy, chowany w „czterech ścianach” przy biernej akceptacji najbliższego otoczenia. Zmiana nastawienia do tego bardzo szkodliwego społecznie problemu jest zachodzi zbyt powolnie. Niniejszy informator ma za zadanie wspomóc wysiłki wielu ludzi i służb wykonawczych.

W niniejszym informatorze znajdują się podstawowe informacje na temat przemocy w rodzinie, prawnej osłony ofiar przemocy oraz postępowania w przypadku występowania przemocy w rodzinie. Znajdziemy tu również porady dotyczące skutecznego radzenia sobie z tego typu zdarzeniami oraz źródła, u których warto zasięgnąć pomocy.

Prawo i postępowanie instytucji chroni nie przestępców lecz ofiary. Nic nie usprawiedliwia przemocy.

2. Definicja przemocy w rodzinie

Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie z dnia 29 lipca 2005 roku (Dz.U Z. 2015 poz. 1390) definiuje przemoc w rodzinie jako „jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste członków rodziny, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą”. Zgodnie z powyższym każde zachowanie skierowane wobec osoby bliskiej, którego celem jest utrzymanie nad nią kontroli i władzy, jest przemocą w rodzinie. Jest nią także zachowanie wykorzystujące przewagę sił, działanie przeciwko członkowi rodziny, naruszające jego godność oraz podstawowe prawa i wolność, powodujące cierpienie i szkody.

Przemoc w rodzinie, jako zjawisko mocno patologiczne i patogenne, charakteryzuje się tym, że jest intencjonalna – czyli jest zamierzonym działaniem człowieka, odbywa się w warunkach nierównowagi sił. Sprawca ma i wykorzystuje przewagę (fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną), prowadzi do naruszenia podstawowych praw i wolności ofiary, powoduje cierpienie oraz naraża zdrowie i życie ofiary na poważne szkody.

Przemoc jest zachowaniem intencjonalnym i umyślnym. Zwykle w omawianym zjawisku wyróżnia się trzy fazy:

1. faza narastającego napięcia – pojawiają się pierwsze zachowania agresywne;
2. faza przemocy, często ostrej – charakteryzuje się wybuchowością;
3. faza miodowego miesiąca – sprawca okazuje skruchę i obiecuje poprawę, stara się wynagrodzić krzywdy ofierze.

Przemoc w rodzinie jest zazwyczaj zjawiskiem cyklicznym. Kolejne fazy następują po sobie. Ofierze trudno jest „wyrwać się” z toksycznej relacji. Związek przemocowy może trwać latami. Ofiara poszukuje najczęściej pomocy w fazie ostrej przemocy a podczas fazy miodowego miesiąca odrzuca pomoc, ale poczucie odzyskanej kontroli jest zwykle mylące.

Schemat przedstawiający fazy przemocy

Źródło: J. Mazur, „Przemoc w rodzinie. Teoria i rzeczywistość”,
Wyd. Akademickie, Żak, Warszawa 2002, s.33

Osoby doświadczające przemocy w rodzinie są często izolowane od środowiska zewnętrznego, mają ograniczony kontakt z innymi ludźmi. Towarzyszy im bardzo niskie poczucie wartości, apatia, brak konsekwencji w działaniu, obwiniają siebie o zaistniałą sytuację, jednocześnie usprawiedliwiają sprawcę przemocy, często okazują wrogość pomagającym ludziom, wstydzą się tego, że są ofiarami przemocy, ukrywają oznaki przemocy, nie poszukują oparcia, nawet je odrzucają.

2.1. Rodzaje przemocy:

Ofiarami przemocy domowej są najczęściej:
współmałżonkowie, partnerzy (zazwyczaj kobiety),
dzieci, osoby niepełnosprawne, osoby starsze.

W przemocy w rodzinie wyszczególnia się:

1. przemoc fizyczną – czyli naruszenie nietykalności fizycznej; jest intencjonalnym zachowaniem powodującym uszkodzenie ciała lub niosącym takie ryzyko, np.: popychanie, szarpanie, szturchanie, klepanie, klapsy, ciągnięcie za uszy, włosy, szczypanie, kopanie, bicie ręką, pięścią, uderzenie w twarz – tzw. „policzek”, przypalenie papierosem, duszenie, krępowanie ruchów itp.;

2. przemoc psychiczną – rozumianą jako naruszenie godności osobistej; obejmuje przymus i groźby np.: obrażanie, wyzywanie, osądzanie, ocenianie, krytykowanie, straszenie, szantażowanie, grożenie, nieliczenie się z uczuciami, krzyczenie, oskarżanie, obwinianie, oczernianie, krzywdzenie zwierząt, czytanie osobistej korespondencji, ujawnianie tajemnic, sekretów, wyśmiewanie, lekceważenie, itp.;

3. przemoc seksualną – czyli naruszenie intymności; polega na zmuszaniu osoby do aktywności seksualnej wbrew jej woli, kontynuowaniu aktywności seksualnej, gdy osoba nie jest w pełni świadoma, bez pytania jej o zgodę lub gdy na skutek zaistniałych warunków obawia się odmówić. Przymus może polegać na bezpośrednim użyciu siły lub emocjonalnym szantażu. Np.: wymuszanie pożycia, obmacywanie, zgwałcenie, zmuszanie do niechcianych praktyk seksualnych, nieliczenie się z życzeniami partnerki/partnera, komentowanie szczegółów anatomicznych, ocenianie sprawności seksualnej, wyglądu, itp.;

4. przemoc ekonomiczną – rozumianą jako naruszenie własności; wiąże się celowym niszczeniem czyjejs własności, pozbawianiem środków lub stwarzaniem warunków, w których nie są zaspokajane niezbędne dla przeżycia potrzeby. Np.: niszczenie własności, włamanie do zamkniętego osobistego pomieszczenia, kradzież, używanie własności bez pozwolenia, zabieranie pieniędzy, przeglądanie dokumentów, korespondencji, dysponowanie czyjąs własnością, zaciąganie pożyczek "na wspólne konto", sprzedawanie osobistych lub wspólnych rzeczy bez uzgodnienia, zmuszanie do spłacania długów, itp.

5. zaniedbanie – czyli naruszenie obowiązku do opieki ze strony osób bliskich; jest formą przemocy ekonomicznej i oznacza np.: ograniczanie środków na utrzymanie, pozbawianie jedzenia, ubrania, schronienia, brak pomocy w chorobie, nieudzielenie pomocy, uniemożliwianie dostępu do miejsc zaspokojenia podstawowych potrzeb: mieszkania, kuchni, łazienki, łóżka, itp.

2.2. Skutki przemocy:

Również skutki przemocy możemy podzielić podobnie jak rodzaje przemocy.

1. fizycznej – bezpośrednio: uszkodzenia ciała – urazy, rany, złamania, stłuczenia, zadrapania, siniaki, poparzenia; następujące skutki: choroby w wyniku powikłań i stresu, zespół stresu pourazowego, życie w chronicznym stresie, poczuciu zagrożenia, strachu, lęku, napady paniki, bezsenność, zaburzenia psychosomatyczne, itp.;

2. psychicznej – zniszczenie poczucia mocy sprawczej ofiary, jej poczucia własnej wartości i godności, uniemożliwienie podjęcia jakichkolwiek działań niezgodnych z zasadą posłuszeństwa, osłabienie psychicznych i fizycznych zdolności stawiania oporu oraz wyrobienie przekonania o daremności jego stawiania, odizolowanie od zewnętrznych źródeł wsparcia, całkowite uzależnienie ofiary od prześladowcy, stały strach i utrata nadziei, choroby psychosomatyczne, ciągły stres, zaburzenia snu, itp.;

3. seksualnej – obrażenia fizyczne, ból i cierpienie, obniżona samoocena i poczucie własnej wartości, utrata poczucia atrakcyjności i godności, zaburzenia seksualne, oziębłość, zamknięcie się (lęk, strach, unikanie seksu), uogólniona niechęć i obawa do przedstawicieli płci sprawcy przemocy, itp.;

4. ekonomicznej – całkowita zależność finansowa od partnera, niezaspokojenie podstawowych potrzeb życiowych, ubóstwo, zniszczenie poczucia własnej godności i wartości, znalezienie się bez środków do życia.

3. Polskie prawo o przemocy w rodzinie

Zgodnie z Ustawą z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks Karny (Dz.U. z 2016 poz. 1137, tekst jednolity) do czynów podlegającym ustawowo sankcjom karnym, a związanych z przemocą w rodzinie, zalicza się między innymi:

- fizyczne i psychiczne znęcanie się nad najbliższym lub pozostającym w stosunku zależności (art. 207);
- zabójstwo (art. 148);
- spowodowanie ciężkiego uszczerbku na zdrowiu (art. 156);
- inne naruszenie czynności ciała lub rozstrój zdrowia (art. 157);
- narażenie na niebezpieczeństwo utraty życia lub zdrowia osoby pozostającej pod opieką (art. 160 § 2);
- groźby popełnienia przestępstwa na szkodę najbliższych (art. 190);
- stosowanie przemocy lub groźby bezprawnej w celu zmuszenia innej osoby do określonego działania, zaniechania lub znoszenia (art. 191);
- gwałt (art. 197);
- wymuszenie współżycia płciowego na osobie podległej lub pozostającej w krytycznym położeniu (art. 199);
- pedofilię (art. 200);
- rozpijanie małoletniego (art. 208);
- uchylanie się od obowiązku alimentacyjnego (art. 209 § 1);
- porzucenie osoby małoletniej lub nieporadnej (art. 210);
- uprowadzenie lub zatrzymanie małoletniego wbrew woli opiekuna (art. 211);
- zniewagę i naruszanie nietykalności cielesnej (art. 216 i 217);
- niszczenie mienia (art. 288).

3.1. Procedura Niebieskiej Karty

Procedura Niebieskiej Karty - prowadzona jest niezależnie od innych postępowań, w szczególności postępowania karnego, rodzinnego lub cywilnego. Przewiduje ona ścisłą współpracę służb realizujących zadanie dotyczące przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Wdrożenie procedury ma na celu zapobieganie dalszemu stosowaniu przemocy w rodzinie. W realizacji Niebieskiej Karty przewiduje się udział osoby dotkniętej przemocą w rodzinie tj.: przy zgłoszeniu przemocy w rodzinie – „**Niebieska Karta – część A**”.

Wszczęcie procedury nie wymaga zgody osoby doświadczającej przemocy w rodzinie. Formularz „A” Niebieskiej Karty wypełnia przedstawiciel policji, jednostki organizacyjnej pomocy społecznej – pracownik socjalny, przedstawiciel ochrony zdrowia – lekarz, pielęgniarka, ratownik medyczny, przedstawiciel oświaty – nauczyciel, przedstawiciel gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, u którego w toku prowadzenia czynności służbowych zaistnieje podejrzenie o stosowaniu przemocy w rodzinie. Formularz „A” Niebieskiej Karty służy zebraniu niezbędnych informacji o okolicznościach zdarzenia m.in.: dane osobowe rodziny (osoby doznającej przemocy oraz sprawcy przemocy), formy, czas, okres trwania przemocy oraz miejsce zdarzenia, ewentualni świadkowie. Dane te zbiera się od osoby doświadczającej przemocy w warunkach gwarantujących swobodę wypowiedzi i poszanowanie godności tej osoby przy zapewnieniu jej bezpieczeństwa.

Osoba doświadczająca przemocy otrzymuje pouczenie w formie **„Niebieskiej karty – Część B”**. Pouczenie w przypadku dziecka doświadczającego przemocy w rodzinie przekazuje się rodzicom, opiekunom dziecka. Pouczenia nie przekazuje się osobie wobec, której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie. Formularz „Niebieskiej Karty – Część A” jest przekazywany Przewodniczącemu Zespołu Interdyscyplinarnego, który jest zobowiązany do jak najszybszego wezwania zespołu lub grupy roboczej w celu udzielenia pomocy osobie doznającej przemocy w rodzinie oraz podjęcia działań w stosunku do sprawcy przemocy. W ramach tej procedury przygotowany jest plan pomocy rodzinie.

Dla podejrzanego o stosowanie przemocy w rodzinie przeznaczona jest **„Niebieska Karta – Część D”**. Na posiedzeniu członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego lub grupy roboczej w obecności zaproszonej osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, dokonują analizy sytuacji rodziny i wypełniają formularz **„Niebieska Karta – Część C”**. Przewodniczący zespołu interdyscyplinarnego wzywa osobę, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie, na spotkanie zespołu interdyscyplinarnego lub grupy roboczej. Członkowie zespołu interdyscyplinarnego lub grupy roboczej wypełniają formularz **„Niebieska Karta - D”** w obecności osoby, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie. Niestawiennictwo osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, nie wstrzymuje prac zespołu interdyscyplinarnego lub grupy roboczej. Spotkanie z osobami, co do których istnieje podejrzenie, że są dotknięte przemocą w rodzinie, oraz osobami, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie, **nie mogą być organizowane w tym samym miejscu i czasie.**

Zakończenie procedury Niebieskiej Karty następuje w przypadku:

1. ustania przemocy w rodzinie i uzasadnionego przypuszczenia o zaprzestaniu dalszego stosowania przemocy w rodzinie oraz po zrealizowaniu indywidualnego planu pomocy;
2. rozstrzygnięcia o braku zasadności podejmowania działań. O zakończeniu procedury powiadamia się podmioty, które w niej uczestniczyły. W sytuacji realizowania procedury Niebieskiej Karty przedstawiciele Zespołu Interdyscyplinarnego są zobowiązani do poinformowania o tym fakcie organy ścigania (Policję, Prokuraturę).

3.2. Powinności służb i instytucji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie

Zadania pomocy społecznej:

Celem działania pomocy społecznej zgodnie z ustawą z 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (Dz.U. 2016 poz. 930 ze zm.) jest umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenia trudnych sytuacji życiowych, których same nie są w stanie pokonać, a także zapobieganie powstawaniu takich sytuacji. Pomoc społeczna jest udzielana między innymi w przypadku przemocy w rodzinie.

Przemoc domowa jest przyczyną dysfunkcji rodziny, a także może być konsekwencją dysfunkcji o innym podłożu: ubóstwa, alkoholizmu, narkomanii, bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych. W strukturach lokalnych działają miejskie, gminne lub miejsko-gminne ośrodki pomocy społecznej. Bezpośrednią pomocą rodzinom i osobom potrzebującym zajmują się pracownicy socjalni.

W ramach swoich kompetencji i zadań pracownicy socjalni:

- przeprowadzają wywiad środowiskowy umożliwiający diagnozę sytuacji rodziny lub osoby;
- uruchamiają procedurę „Niebieskiej Karty”, w związku z uzasadnionym podejrzeniem zaistnienia przemocy w rodzinie (nie wymaga to zgody osoby dotkniętej przemocą);
- przygotowują wszechstronny plan pomocy;
- monitorują efekty podjętych działań;
- pomagają w załatwianiu spraw urzędowych i innych ważnych spraw bytowych;
- udzielają informacji o przysługujących świadczeniach i formach pomocy, w uzasadnionych przypadkach udzielają pomocy finansowej (w formie zasiłków stałych, okresowych, celowych) oraz rzeczowej (np. odzież, żywność);
- informują o możliwościach uzyskania pomocy w środowisku lokalnym;
- wskazują miejsca zajmujące się pomaganiem ofiarom przemocy domowej, w tym o możliwości otrzymania schronienia np. w schroniskach, hostelach, ośrodkach interwencji kryzysowej;
- w przypadku stwierdzenia bądź podejrzenia popełnienia przestępstwa powiadamiają organy ścigania;
- w razie bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia dziecka w związku z przemocą w rodzinie pracownicy socjalni wykonujący obowiązki służbowe mają prawo odebrać dziecko rodzinie i umieścić je u innej niezamieszkującej wspólnie osoby najbliższej, w rodzinie zastępczej lub placówce opiekuńczo-wychowawczej (decyzja o odebraniu dziecka podejmowana ma być przez pracownika socjalnego wspólnie z policjantem, a także lekarzem, ratownikiem medycznym lub pielęgniarką).
○ tym fakcie pracownik socjalny powinien niezwłocznie powiadomić sąd opiekuńczy (nie później niż w ciągu 24 godzin);

- mają obowiązek poinformować rodziców lub opiekunów prawnych bądź faktycznych dziecka o prawie do złożenia przez nich zażalenia do właściwego sądu opiekuńczego na odebranie dziecka oraz o możliwości złożenia zażalenia za pośrednictwem pracownika socjalnego bądź policjanta dokonującego odebrania dziecka (pouczenie o przysługujących w tym wypadku prawach należy wręczyć na piśmie); w przypadku, gdy rodzice lub opiekunowie dziecka zdecydują się złożyć zażalenie za pośrednictwem w/w pracownika socjalnego, powinien on niezwłocznie dostarczyć je do właściwego sądu opiekuńczego;
- biorą udział w pracach zespołów interdyscyplinarnych powoływanych przez wójta, burmistrza lub prezydenta miasta, a także tworzonych przez zespoły grupach roboczych;
- współtworzą, inicjują i uczestniczą w lokalnych przedsięwzięciach na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie;
- współpracują z instytucjami i organizacjami pozarządowymi w zakresie udzielania wsparcia ofiarom przemocy w rodzinie oraz przeciwdziałania zjawisku.

Zadania Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

GKRPA funkcjonują w każdej gminie na podstawie Ustawy z dnia 26 października 1982 r. (Dz.U Z. 2015 r. poz. 1286 - ze zm.) o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi

Do zadań członków komisji należy m.in.:

- uruchomienie procedury zobowiązania do leczenia odwykowego;
- wezwanie osoby nadużywającej alkoholu i stosującej przemoc na rozmowę ostrzegawczą, informującą o prawnych konsekwencjach stosowania przemocy wobec bliskich;
- udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychologicznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie;
- uruchomienie procedury „Niebieskiej Karty” przewidzianej dla GKRPA, w związku z uzasadnionym podejrzeniem zaistnienia przemocy w rodzinie, wypełnienie odpowiedniej dokumentacji (nie wymaga to zgody osoby dotkniętej przemocą);
- opracowanie planu pomocy, monitorowanie sytuacji rodziny;
- udzielenie informacji nt. możliwości uzyskania wsparcia w środowisku lokalnym, instytucjach i placówkach udzielających pomocy i wsparcia w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie;
- powiadomienie policji lub prokuratury w przypadku stwierdzenia bądź podejrzenia popełnienia przestępstwa;
- wnioskowanie do sądu rejonowego o zastosowanie wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego;
- branie udziału w działaniach zespołu interdyscyplinarnego powołanego przez wójta, burmistrza lub prezydenta miasta, a także tworzonych przez zespół grup roboczych;
- współpraca z przedstawicielami innych służb i organizacji m.in. ośrodkiem pomocy społecznej, policją, kuratorem sądowym, pedagogiem szkolnym

Zadania Policji

Działania chroniące ofiary przemocy w rodzinie, podejmowane przez Policję zgodnie z jej kompetencjami, to:

- interwencja w sytuacji uzyskania zgłoszenia o przemoc w rodzinie, uruchomienie procedury „Niebieskiej Karty”;
- sporządzenie dokładnego opisu zdarzenia (notatka urzędowa), zatrzymanie sprawców przemocy w rodzinie (fakultatywnie) stwarzających bezpośrednie zagrożenie dla życia lub zdrowia ludzkiego w trybie określonym w art. 15 Ustawy o Policji; (Dz.U Z. 2016 poz. 1782)
- zatrzymanie osoby podejrzanej (fakultatywnie), jeżeli istnieje uzasadnione przypuszczenie, że popełniła ona przestępstwo z użyciem przemocy na szkodę osoby wspólnie zamieszkującej, a zachodzi obawa, że ponownie popełni ona przestępstwo z użyciem przemocy wobec tej osoby, zwłaszcza gdy popełnieniem takiego przestępstwa grozi;
- zatrzymanie osoby podejrzanej (obligatoryjnie), jeśli istnieje uzasadnione przypuszczenie, że popełniła ona przestępstwo z użyciem przemocy na szkodę osoby wspólnie zamieszkującej przy użyciu broni palnej, noża lub innego niebezpiecznego przedmiotu, a zachodzi obawa, że ponownie popełni ona przestępstwo z użyciem przemocy wobec osoby wspólnie zamieszkującej, zwłaszcza gdy popełnieniem takiego przestępstwa grozi;
- niezwłoczne (przed upływem 24 godzin od zatrzymania sprawcy przemocy) wnioskowanie do prokuratora o zastosowanie środka zapobiegawczego w postaci nakazania oskarżonemu o przestępstwo popełnione z użyciem przemocy na szkodę osoby wspólnie zamieszkującej opuszczenia lokalu zajmowanego wspólnie z pokrzywdzonym, jeżeli zachodzi uzasadniona obawa, że oskarżony ponownie popełni przestępstwo z użyciem przemocy wobec tej osoby, zwłaszcza gdy popełnieniem takiego przestępstwa grozi;
- wszczęcie postępowania przygotowawczego przeciwko sprawcy przemocy w przypadku zgłoszenia lub stwierdzenia popełnienia przestępstwa;
- zabezpieczenie dowodów popełnienia przestępstwa;
- podjęcie działań prewencyjnych wobec sprawcy przemocy;
- udzielenie informacji ofiarom o możliwości uzyskania pomocy;
- przekazanie informacji o sytuacji rodziny i potrzebie udzielenia jej pomocy organom administracji rządowej i jednostkom samorządu terytorialnego bądź podmiotom, którym zleciły one realizację zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie;
- podejmowanie wspólnie z pracownikiem socjalnym, a także lekarzem, ratownikiem medycznym lub pielęgniarką decyzji o odebraniu dziecka z rodziny, w sytuacji bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia dziecka w związku z przemocą w rodzinie;
- poinformowanie rodziców lub opiekunów prawnych bądź faktycznych dziecka o prawie do złożenia przez nich zażalenia do właściwego sądu opiekuńczego na odebranie dziecka oraz o możliwości złożenia zażalenia za pośrednictwem pracownika socjalnego bądź policjanta dokonującego odebrania dziecka w przypadku gdy rodzice lub opiekunowie dziecka danego opisu zdarzenia (notatka urzędowa) zdecydowali się złożyć zażalenie za pośrednictwem w/w policjanta, powinien on niezwłocznie dostarczyć je do właściwego sądu opiekuńczego.

Przedstawiciele Policji wchodzić ponadto w skład zespołu interdyscyplinarnego powołanego przez wójta, burmistrza lub prezydenta miasta, a także tworzonych przez zespół grup roboczych.

Osoby wzywające Policję mają prawo do:

- uzyskania od policjantów zapewnienia doraźnego bezpieczeństwa;
- uzyskania informacji, kto przyjechał na wezwanie (numer identyfikacyjny policjantów, nazwa i siedziba jednostki);
- wykorzystania dokumentacji interwencji policyjnych jako dowodów w sprawie karnej przeciw sprawcy przemocy;
- zgłoszenia interweniujących policjantów na świadków w sprawie sądowej.

Organizacje pozarządowe

Są to głównie stowarzyszenia, fundacje i kluby. W zakresie pomocy ofiarom przemocy domowej organizują: telefony zaufania, punkty informacyjno-konsultacyjne, schroniska, hostele, świetlice dla dzieci. W ramach swojej działalności oferują m.in.:

- pomoc psychologiczną w grupie i w kontakcie indywidualnym;
- prowadzenie grup wsparcia, grup samopomocowych, pomoc prawną, w tym pisanie pozwów, wniosków, pomoc w załatwianiu spraw urzędowych i innych;
- pomoc socjoterapeutyczną, materialną, organizację czasu wolnego i wypoczynku, wsparcie adresowane do dzieci;
- podejmowanie interwencji u innych służb mających na celu ujawnienie przemocy i zapewnienie pomocy jej ofiarom;

Przedstawiciele organizacji pozarządowych wchodzić w skład zespołów interdyscyplinarnych powołanych przez wójta, burmistrza lub prezydenta miasta, a także, w ramach potrzeb, w skład tworzonych przez zespoły grup roboczych.

4. Jak postępować wobec przemocy

Przemoc w rodzinie nie jest zjawiskiem jednostkowym (jest jednym z najczęściej występujących przestępstw), występuje zwykle w sposób cykliczny (kolejne fazy następują po sobie). Doświadczając przemocy musisz wiedzieć, że może się to przydarzyć każdemu. Przemoc w rodzinie zdarza się także w tak zwanych „dobrych domach” (nie tylko w domach „patologicznych”). Nie jest też tak, że ofiara jest sama sobie winna lub że trzeba znosić przemoc dla dobra dzieci, innych członków rodziny. Nie jest również prawdą, że nie można wychowywać bez „klapsa” i że rodzic ma prawo „niegrzeczne” dziecko doprowadzić „do pionu”. Wreszcie – nie jest tak, że nikt nie ma prawa wtrącać się do wewnętrznych spraw rodziny – że przemoc w rodzinie jest sprawą tylko rodziny.

Nie czekaj z decyzją. **Masz prawo** reagować, bronić siebie i swoich bliskich. Nie pozwól, by te sytuacje się powtarzały.

1. Pierwszy krok – to prośba o pomoc. Gdy nie masz bliskiej osoby, która Ci pomoże, zgłoś się do lokalnych służb (Policji, Ośrodka Pomocy Społecznej, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie) lub organizacji (Punktu Interwencji Kryzysowej). Tam uzyskasz pomoc i informację.
2. Organizacje pomocowe pomogą Ci znaleźć rozwiązanie i dobrać adekwatną pomoc dla Ciebie i Twojej rodziny. Znajdziesz tam pomoc psychologiczną, pedagogiczną, prawną. Jeżeli będzie to konieczne, organizacje pomogą Ci znaleźć schronienie.
3. Jeżeli decydujesz się na odejście z domu – weź najpotrzebniejsze rzeczy, dokumenty. Ale nade wszystko pamiętaj – **za akt przemocy odpowiada sprawca, a nie ofiara.**

Instytucje są po to, by w pierwszej kolejności pomóc i chronić Ciebie.

Na następnej stronie znajduje się spis i dane teleadresowe najważniejszych instytucji, które mogą pomóc Tobie i Twoim bliskim.

5. Spis instytucji pomocowych

Ogólnopolskie instytucje i telefony zaufania oferujące pomoc ofiarom przemocy

Telefon Alarmowy ogólnopolski - **112**

Telefon Policji ogólnopolski: - **997**

Telefon Pogotowia Ratunkowego ogólnopolski:
999

Niebieska Linia „Ogólnopolskie Pogotowie dla Ofiar Przemocy w Rodzinie.

Tel. 801 120 002

www.niebieskalinia.pl/

Poradnia telefoniczna „Niebieskiej Linii

Tel. 22 668 70 00

Telefon zaufania dla dzieci i młodzieży (Fundacja Dajemy Dzieciom Siłę dawniej Fundacja Dzieci Niczyje)

Tel. 116 111 - (połączenie bezpłatne)

czynny od poniedziałku do soboty w godz. 12.00–20.00

Internetowa Poradnia Narkotykowa

<http://www.narkomania.org.pl/>

<http://www.narkomania.org.pl/dla-nauczycieli>

(materiały, programy)

Telefon zaufania dla osób cierpiących z powodu uzależnień behawioralnych

i ich bliskich (hazard, gdy, komputer, komórka)

Tel. 801 889 880

czynny codziennie, z wyjątkiem świąt państwowych, w godz. 17.00–22.00

Telefon Zaufania dla Rodzin z Problemem Uzależnienia

Tel. (22) 844 44 70

czynny w dni powszednie w godzinach

10.00–20.00, w soboty w godz. 10.00–15.00

Telefon Zaufania Uzależnień

Stowarzyszenia „Monar”

Tel. (22) 823 65 31

czynny w dni powszednie

w godzinach 9.00–21.00

Anonimowa policyjna linia specjalna

Tel. 800 120 148

czynny całą dobę (połączenie bezpłatne)

Całodobowy telefon dla kobiet –

ofiar przemocy - **Tel. 600 070 717**

Dziecięcy Telefon Zaufania Rzecznika

Praw Dziecka - **Tel. 800 12 12 12**

Dolnośląskie instytucje oferujące pomoc ofiarom przemocy

OŚRODEK INTERWENCJI KRYZYSOWEJ

Ul. gen. T. Bora-Komorowskiego 31
51-210 Wrocław
Tel. 71 352 94 03
E-mail: owiik@wp.pl
<http://www.akson.org.pl/>

Stowarzyszenie „Intro”
ZOZ „OMEGA”
ul. Chrobrego 23 B
55-200 Oława
zPlac św. Macieja 4/5/6 (brama nr 5,
I piętro, lewy korytarz)
50-244 Wrocław

Telefon 667-323-965
(od poniedziałku do piątku
w godzinach od 8.00 do 15.00)

Telefon 730-304-749
(od poniedziałku do piątku
w godzinach od 15.00 do 19.00)

E-mail pomoc@psychotekst.pl
www.intro.org.pl/

Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia i Interwencji
Kryzysowej
Ul. Ogrodowa 2a
58-306 Wałbrzych
Tel./fax 74 846 75 58 | 74 840 82 96

E-mail: sow@sow.walbrzych.pl
www.sow.walbrzych.pl/

Fundacja "NON LICET" Pomoc Ofiarom
Przemocy w Rodzinie
ul. Stalowa 6A,
53-425 Wrocław
Tel.: (71) 361 97 70

Czynne:
pon. 10:00-14:00 i 16:00-20:00
wt. 16:00-20:00 , śr. 16:00-20:00,
czw. 16:00-20:00

E-mail: oik@o2.pl
<http://www.nonlicet.pl/index.php>

Fundacja "INTO"
ul. Chrobrego 23 B
55-200 Oława

Powiatowe instytucje oferujące pomoc ofiarom przemocy

Punkt Interwencji Kryzysowej
Ul. Brzeska 8A/3,
55-200 Oława

Od pn.-pt. 8-16
w środy od 11-19
Tel.: 604 767 579

E-mail: biuro@pomalujmiswiat.pl
<http://pomalujmiswiat.pl/>

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie
Ul. 3 Maja 1
55-200 Oława

Tel./fax 71 303 29 71
Tel. 71 303 29 87

E-mail: sekretariat@pcpr-olawa.pl
www.pcpr-olawa.pl/

Powiatowy Ośrodek Pomocy Psychologicznej i
Doradztwa Metodycznego
Pl. Zamkowy 18
55-200 Oława
Tel. 71/ 313-22-39
E-mail: pppolawa@op.pl
<http://www.poradnia.olawa.pl/>

Poradnia Leczenia Uzależnień OMEGA NZOZ
Ul. B. Chrobrego 23 b
55-200 Oława
Rejestracja: tel. 71/ 313 76 09 (codziennie
8.00-18.00)

Powiatowe instytucje oferujące pomoc sprawcom przemocy domowej

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie
Zespół ds. Rodzinnej Pieczy Zastępczej
Pl. Zamkowy 17, 55-200 Oława
tel. 71/303 62 95
e-mail: sekretariat@pcpr-olawa.pl
www.pcpr.olawa.pl

Porady prawne – nieodpłatne porady prawne
Dla Gminy Oława
Ul. św. Rocha 3 pokój 10
Pn, wt. 11:30-15:30
Sr. 8-12
Czw 8:30-12:30
Dla Gminy Domaniów
Urząd Gminy, Domaniów 56
pokój nr 1a
Poniedziałki: od godz. 10.00 do 14.00
Dla Gminy Jelcz – Laskowice
Powiatowy Urząd Pracy w Jelczu - Laskowicach
przy ul. Witosza 41,
Pon. Czw. pt. od godz. 8.00 do 12.00,
Wtorki: od godz. 15.00 do 19.00
Środy: od godz. 8.00 do 12.00
Dla Miasta Oława
Urząd Miejski w Oławie
przy pl. Zamkowym 15, pokój nr 10.
Pon. – pt. 14.00 – 18.00

Instytucje znajdujące się na terenie Miasta Oława

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Oławie
ul. 3-Maja 18 g/u 55-200 Oława
Tel. (071) 7263646
E-mail: mopsolawa@poczta.onet.pl
<http://www.mopsolawa.pl/>

Zespół Interdyscyplinarny
ul. 3-Maja 18 g/u 55-200 Oława
Tel. (071) 7263646
E-mail: mopsolawa@poczta.onet.pl
<http://www.mopsolawa.pl/>

Wydział Profilaktyki Uzależnień
Ul. Młyńska 12 a, 55-200 Oława
Tel. 71/ 313 25 17
Godziny urzędowania:
od poniedziałku do piątku: 7.30-15.30
E-mail: profialktyka@um.olawa.pl

Punkt Konsultacyjny Przeciwdziałania
Przemocy w Rodzinie
Ul. Młyńska 12 a, 55-200 Oława
Tel. 71/ 313 25 17
Godziny przyjęć:
poniedziałek: 9.00 – 12.00
czwartek: 16.00- 19.00
E-mail: profialktyka@um.olawa.pl
Punkt Konsultacyjny dla Osób Uzależnionych
bądź Eksperymentujących z Narkotykami
i ich Rodzin
Ul. Młyńska 12 a, 55-200 Oława
Tel. 313 25 17
Godziny przyjęć:
środa: 15.30-18.45
E-mail: profialktyka@um.olawa.pl

Punkt Konsultacyjny dla Osób z Problemem Alkoholowym i ich Rodzin

Ul. Młyńska 12 a, 55-200 Oława, pokój nr 2

Godziny przyjęć:

czwartek 15.30 - 17.00

E-mail: profialktyka@um.olawa.pl

Stowarzyszenie "Świeży Oddech"

Tel: +48 698 734 265

Ul. 1 Maja 48/2U

55-200 Oława

Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Urząd Miejski w Oławie, Pl. Zamkowy 15

pokój nr 10

Tel. 071/ 313 30 52 wew. 328

Godziny przyjęć: środa 17.00-18.00

Porady Prawne

Zakres: prawo karne, cywilne i rodzinne

Ul. Młyńska 12 a, 55-200 Oława, pokój nr 5

Co dwa tygodnie po wcześniejszym uzgodnieniu terminu

Godziny przyjęć:

wtorek 9.00-12.30

czwartek 16.00-19.00

Pon. – pt. 14.00 – 18.00

Instytucje znajdujące się na terenie Gminy Oława

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Oławie

Ul. Św. Rocha 3, 55-200 Oława

Tel. 71/ 381-22-51

E-mail: gopsolawa@poczta.onet.pl

<http://www.gops.olawa.pl/>

Zespół Interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy

Ul. Świętego Rocha 3, 55-200 Oława

Tel. (71) 38-12-258

E-mail: gopsolawa@poczta.onet.pl

<http://www.gops.olawa.pl/>

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Ul. Świętego Rocha 3, 55-200 Oława

Tel. 71/ 381-22-51

dyżur: wtorki i czwartki

w godz. 12:00 - 16:00

Instytucje znajdujące się na terenie Miasta i Gminy Jelcz-Laskowice

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej
w Jelczu-Laskowicach

Ul. Witosa 41, 55-220 Jelcz-Laskowice

Tel.71/ 318-15-12

E-mail: mgopsjelcz@poczta.onet.pl

<http://www.jelcz-laskowice.mgops.info/>

Zespół Interdyscyplinarny

ul. Witosa 41, 55-220 Jelcz-Laskowice

tel.71/ 318-15-12

E-mail: mgopsjelcz@poczta.onet.pl

<http://www.jelcz-laskowice.mgops.info/>

Grupa AA "Zosia"

Ul. Oławska 44,

55-220 Jelcz-Laskowice

Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna
w Jelczu-Laskowicach

Al. Młodych 1

55-220 Jelcz-Laskowice

Tel./fax 71/ 318-13-97

E-mail: ppp-jelczlaskowice@neostrada.pl

http://pppjelczlaskowice.pl/wordpress/?page_id=38

Grupa AA "Nowe życie"

Ul. Bożka 13,

55-220 Jelcz-Laskowice

Stowarzyszenie Abstynenckie "Tęcza"

Ul. Witosa 47,

55-220 Jelcz-Laskowice

Tel. 785 252 651

607 054 989

605 410 970

E-mail: stowarzyszenie@teczka.laskowice.org

Instytucje znajdujące się na terenie Gminy Domaniów

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej
w Domaniowie

Tel.71/ 301-77-35

E-mail: domaniowgops@wp.pl

<http://www.domaniow.naszops.pl/kontakt>

Zespół interdyscyplinarny

Domaniów nr 56, 55-216 Domaniów

Tel.71/ 301-77-35

E-mail: domaniowgops@wp.pl

<http://www.domaniow.naszops.pl/kontakt>

6. Zakończenie

Przemoc w rodzinie jest zjawiskiem częstym i działającym w sposób destrukcyjny na całe społeczeństwo. Ostatnimi laty wzmożono działania aby zminimalizować skalę tego zjawiska, dać poczucie ofiarom, że nie są same i dać odczuć sprawcom, że ich działania będą surowo karane.

Nic nie usprawiedliwia przemocy w rodzinie. Przemoc nie kończy się sama z siebie. Ofiary muszą wiedzieć, że są instytucje i osoby które udzielą im skutecznej pomocy, pomogą przezwyciężyć strach przed zmianami i własne obawy.

Na terenie naszego powiatu są służby, które pomogą wykonać pierwsze kroki aby uwolnić się od przemocy, poznać prawa ofiary i pozwolić sobie pomóc.

PO PIERWSZE

zareaguj, nie czekaj, wykonaj telefon:

**PUNKT INTERWENCJI KRYZYSOWEJ
TELEFON DO PIERWSZEGO KONTAKTU**

604 767 579